

Ljubljana med veliko nočjo

Tudi Ljubljaničani praznujejo veliko noč po starih običajih
Kako so jo praznovali letos

Ljubljana, 7. aprila

Ko govorimo o prazničnih običajih, našavamo mislimo na način kmečkega praznovanja. Toda tudi moščani imajo svoje običaje, čeprav ne slove tako kakor ljudi, ki v tem času jih ne moremo pristevati med zvezdine praznata slovesnost ter obredov. Moščani pravijo le malo drugače kakor kmetje. Morda je njihova praznovanje navidez boj materialistično ali vsaj ne tako zakriti s sijajem praznične obrednosti, vendar je teko reči, na kateri strani je ved gomote in kje ved duha ter idealizma. Najbrž se moščani običaji tudi ne zde tako lepi kakor kmečki, češ da niso dovolj izvirni, ne tako prisceni in preprosti in končno tudi ne tako stari. Kljub vsemu temu jih pa moščani spustujejo ter se jih drže, kakor da so prav tako konzervativni in pod vplivom tradičij.

Ne bojte se, da vam bomo zdaj še opisovali moščanske praznične običaje. Naj samo omenimo minogreda, kako smo letos praznovali. — Praznovanje je bilo morda bolj skromno, toda odpovedati se ga vendar niso hoteli. — Praznovanje se je v mestu začelo že v soboto, ki je napol praznik. — Letos so bili moščani praznično razpoloženi že v soboto. Tu dan je bil navadno posvečen nakupovanju. Tudi letos je bilo v soboto živahnejše v trgovinah. V mirni dobi se je velikonočna konjunktura začela že nekaj tednov pred praznikom. Gidralini so kupovali klobuke in samoveznice, ženske so se sestajale dan za dan v modnih trgovinah kakor na zborovanjih. Na veliko so bili navadno najvhajnejše v deklestnih trgovinah. Moščani so bili telaj sicer že začleni z vsemi dobrimi in prazničnimi prilaskiki, morali so se pa založiti že s imenami.

V starih časih je trajalo praznovanje velike noči štiri dni. Začelo se je v soboto, pravi delavnik je bil še sreča, kajti torek je bil še sopraznik. Razumljivo, da so bili tedaj ljudje že zaradi tega že bolj pod vplivom praznikov kakor v pr. letos, ko je bil že včeraj na pol delavnik. Včeraj so nekateri moščani delali na vrtovih, dopoldne so bile olprite trgovine in delali so tudi nekateri rokodelci. Kar je pristnih moščanov, so seveda prazno-

valli tudi včeraj, vsej popolne, kakor so si prizadevali vse čas, da bi prazniki ne izgubili nič svojega časa in svoja vsebine. Povejmo po vrsti, kako je bilo.

V soboto popolne ni skazal meščanom prazničnega razpoloženja niti dez, ki je začel še prav praznično. Tako začne pri nas deževat navadno ob velikih praznikih. Dež je se celo pripomogel, da je bil izpopolnjen občutek domačnosti doma za prej. Meščani tudi niso pozabili, da je v soboto popoldne blagoslov jutrišnjem. Gospodinje in otroci so prenasmali jutrasne in kratek posebno ponosno. Vse je bilo v starem slogu in sijaju. Kaj se je skrivalo pod lepo vezenimi prti v jebashih, ne vemo, toda za pirhe je nelovomno slo. — Zato se je pa tem več ljudi udeležilo živnosti v cerkvah. V soboto proti vedenju nas je še razveselio sonce in obetali smo si lepo nedeljo.

Na velikonočno nedeljo so moščani radi spali tudi prejšnje čase, zato pa letos niso dolgo niti opazili, da se je vreme zopet kisalo. Nedelja je bila navadno namenjena praznovanju v domačem krogu. Sele v ponedeljek so se moščani nekoliko razgibali, kar je bilo potrebno že zaradi življiva. Tedaj so pa pokusali pirhe in potice v gostilnah. Letos so skušali imitirati tudi svoj običaj. Zato je bila glavna točka praznovanja domača praznovanje.

Na veliko so se moščani umeli navadno tudi modno revijo. Tega niso pozabili tudi letos. Ceprav so med prazniki navadno mnogi zapustili mesto, je bila promenada na veliko noč vedno izredno živahnja. Moščani so se moralni tako rekoč oficielno predstaviti drug drugemu v novih oblikah. To je bilo vprav obvezno za dame. Vsi drugi pa, ki so dali po bencini in naftalinu, so vsaj lahko napali oči. Zdaj se morajo moščani tudi ozirati na »točke« in »priprejati podobne revije ob drugih datumih, kadar pa spravijo kazancino v promet. Ob tej prilici pa niso mogli »paradirati« že zaradi tega, ker je bila včeraj že delavnik.

Tudi vreme včeraj dopoldne ni bilo praznično. Dopoldne je deževalo prav po aprilsko. Zato se nam je pa sonce namenshino popoldne ter nam tako za namešček pozlastilo praznike, pirhe in vse.

Velikonočni sport

Korotanov tableteniški turnir

V prvi polovici so se uveljavili med seniorji Bradeško, med juniorji Potočnik in med neverificiranimi Merala II.

Ljubljana, 7. aprila

V smislu razpisa so včeraj po daljšem odmoru začeli na Rakovniku v okviru SK Korotan tableteniški turnir. Turnir, h kateremu so se pripajavili številni igralci — 51 jih je sodelovalo samo v tekmevanjih poedincem — je razdeljen v dva dela. V prvem, včerajšnjem so se spoprijeli posamezniki, medtem ko se bodo jutri in početju pomerila juniorska moštva. Na turnirju so po svojih igralcih zastopani vsi ljubljanski sportni klubi, ki gojijo tableteni razen Benjamina — Slavije. Vodstvo turnirja je v rokah posebnega odbora, ki mu je predsednik Ivo Grm in so v njem kot vodja turnirja Stane Bradeško, kot vrhovni sodnik Lado Gabrošek in kot glavnik ter delegat STTZ Melhior Lili.

Turnir je dobro organiziran in poteka naločno. Zafeli so včeraj ob 9. dopoldne in s kratkim opoldanskim odmorom absoluirali do včerajšnjih ur ves spored, dolčen za poedince. V splošnem ni prinesel posebnih presenečenj: povsod so zmagali favoriti. V skupini neverificiranih je nastopilo 55 igralcev, tako da so bila do dolčitve potrebna 4 kola. V semifinalu so se plasirali Merala II, Blagove, Lilijs in Škofje, Merala in Lilijs sta zmagala brez velike borbe, v odločilnem medsebojnem sponpadu pa je Merala zasluzeno odnesel palmo zmage v svoji skupini.

V seniorski skupini je tekmovalo 14 igralcev, med njimi vse, ki so se na letosnjih turnirjih že izkazali. Favorit je bil Potočnik, ki je tudi zmagal. V polfinale so se ustvarili Potočnik z zmago nad Beconom, Meden z zmago nad Klunom, Ševšek z zmago nad Jankovićem in Purkart z zmago nad

Galetom. Največ dela je imel pri tem Purkart, ki je v polfinalni igri podlegel Ševšku. V drugi je Potočnik gladko premagal Medena. Finalna igra med obema zmagovalcema Potočnikom in Ševškom se je odločila sele po treh setih v korist prvega.

Največ igralcev je imel sestav seniorske skupine, kjer jih je nastopilo 21. V četrtnfinalu so se ustvarili Bradeško z zmago nad O. Keržičem, Krečičem, ko je premagal Keržiča Z., Bogataj, ki je odpravil Božiča, Medved z zmago nad Reckom. V polfinalu sta se nato srečala para Bradeško-Krečič in Medved-Bogataj. Bradeško je imel s Keržičem dokaj opravka, predno ga je že tezo odpravil. Prvi set se je končal z zmago Bradeška 21:18, drugi z zmago Krečiča 21:23, tretji pa z zmago Bradeška 21:19. Lažje delo je bilo dodeljeno Medvedu, ki je premagal Bogataj 21:18 in 21:17. V finalu pa Medved ni bil Bradešku tako drorak kakor Krečič. Bradeško je zmagal v dveh setih 21:17 in 21:18 in s tem zaslzeno osvojil najpomembnejšo zmago.

V številkah so rezultati naslednji:

* Neverificirani: polfinale: Merala II—Blagove 2:0 in Lilijs—Škofje 2:0; finale: Merala II—Lilijs 2:0.

Juniorji: četrtnalone: Potočnik—Bec 2:0, Meden—Klun 2:0, Ševšek—Janković 2:0 in Purkart—Gale 2:1; polfinale Potočnik—Meden 2:0, Ševšek—Burkhart 2:0; finale: Potočnik—Ševšek 2:1.

Seniorski: četrtnalone: Bradeško—O. Keržič 2:1, Krečič—Keržič Z. 2:0, Bogataj—Božič 2:1 in Medved—Recek 2:0; polfinale: Bradeško—Krečič 2:1 in Medved—Bogataj 2:0; finale: Bradeško—Medved 2:0.

Dve mednarodni nogometni zmagi Italije

Seniorsko moštvo je na veliko noč v Genovi visoko porazilo Hrvate, včeraj pa so juniorji dosegli čisto zmago proti juniorjem Madžarske

Ljubljana, 7. aprila

Italijanska nogometna zveza je pripravila za letosnje velikonočno praznike spored kakor v najboljših časih: v Genovo je povabilo Hrvate in jim postavila nasproti svoje prvo moštvo. V Torino pa madžarske juniorje, ki so se preizkusili z italijskimi sovratniki. V obeh tekemah so zmagali zasluzeno Italijani. Evo kratkih poročil.

Italija — Hrvatska
4:0 (0:0)

Velikonočna tekma v Genovi med reprezentancama Italije in Hrvatske je bila zanimiva z več vidikov. Italija se je pojavila v mednarodni areni po daljšem odmoru, svoje slavno moštvo, ki si je osojilo že vrhunske trofeje, je močno pomladila in tekma je za njio veljala kot generalna preizkušnja za važno srečanje s Španijo. Hrvati so pa tudi zbuljali zanimanje, saj je moštvo Gradjanskoga, ki je nastopilo kompletno kot hrvatska reprezentanca, doseglo zadnje čase nekaj pomembnih mednarodnih uspehov.

Pred polnimi tribunami in stožiči sta se moštvi predstavili nemškemu sodniku Finku v naslednjih postavah:

Italija: Griffanti — Foni, Rava — Campatelli, Andreolo, Grezar — Blavati, Loick, Gabetto, Mazzola, Ferrario II.

Hrvatska: Urh — Brozović, Dubac — Lehner, Jazbinšek, Kokotović — Cimermančić, Wölfli, Lešnik, Antolović, Plešec.

K tem postavam je treba pripomniti, da je moral italijski zvezni kapetan Pozzo zadnji hip nadomestiti izvrstnega Piolo, ki

je blesiran, z mladim Gabettom in vratarja Ferraria z Grifantijem. Pravico do obrambe hrvatske mreže si je pridobil Urh glede na uspehe po Švici in glede na Glazerojev blesiranost.

Igra obeh moštov je bila na veliki višini, k čemer je mnogo doprinelo dejstvo, ki je zelo razmečalo igrišče. Zlasti v prvem polčasu so bile akcije na obih straneh močno raztrgane, opaziti je bilo precej treme in neuigranosti. Igra je valovala iz polja v polje brez pomembnejših dogodkov. Obenamata sta številne priložnosti sporazumno zapravljala.

Sodec po poteku prvega polčasa nihče ni pritakoval, da se bo zadeva v drugem znatno izpremenila. Vendar je italijsko moštvo, ko je pršlo ponovno iz svojih sestavnic, kmalu razveselilo vse gledalce. Iznenadno, za oko neneveravnega napada, ki mu je bil ob Blavati z žogo po desem krilu, se je izčimila prva nesreča za Hrvate. Predložek je v čisti poziciji ujet Galeotto in potresel mrežo.

To je bil znak za večje število nevarnih napadov. Italijanov, ki so tudi izrabili vse možnosti. Že tri minute po prvem zgoditku je zopet vozil stari lev Blavati, podal daleč na drugo stran Ferrariu in bilo je 2:0. Tretji gol je zopet spodelil na krilih. Ferrario je vodil, podal Blavatiju in žoga je obsegel sestav.

Cetrti je padel iz kazenskega strela, ki ga je realiziral Grezar. Hrvati so v teh minutah vodili obupno obrambno borbo in je pri tem Dubac, ki je imel nasproti sebi nevarnega Blavatija, večkrat odločilno pogresil. Ko so se proti koncu osvobodili pristnika in začeli tudi sami napadati pa preko odlične italijske branilске dvojice, ki je bila najboljša formacija na igrišču, niso mogli.

Cetrti. Vozila električnih motornikov se pripuste v službo samo z usposobljenostim izpitom po sledenih predpisih. Uslužbenici, ki bi želeli opravljati vozaško službo, morajo poprej dovršiti posebno poskusno

Italija jun. — Madžarska jun.

3:0 (1:0)

V Torinu pa sta nastopili včeraj mladinski reprezentanți Italije in Madžarske. Trenutno je sedil Nemec Rühle, moštvi pa so sestavljali:

Italija: Franzosi — Placentini, Balzari — Fattori, Todeschini, Topfan — Fabri, Insperi, Cappello, Baldini, Puccinelli.

Madžarska: Aorwath — Balog, Onody — Nagy, Konya, Tórok — Hollós, Toth, Bodnády, Lakat, Turbék.

Tekma je bila zelo živahnja in borbena. Madžari so se dolgo prav dobro uveljavljali in so bili italijskem enakovreden tekme. Kasneje pa so popuščali in sredji drugega polčasa so bili Italijani, v precejšnji zadnji tretjini se je razvijala ogorčena borba za mesta. Sedem dirkačev je pripeljalo na dirkališče skoraj istočasno. Razvrstili so se tako:

1. Osvaldo Bailo iz Favallia, Kasneje pa jih je dohitela še sestorica drugih in v zadnji tretjini se je razvijala ogorčena borba za mesta. Sedem dirkačev je pripeljalo na dirkališče skoraj istočasno. Razvrstili so se tako:

1. Osvaldo Bailo iz Favallia, 2. O. Bizzzi iz Livorno, 3. P. Chiappini iz Rome, 4. F. Coppi iz Castellane, 5. S. Cavassesi iz Gorie, 6. P. Favalli iz Sorcesina.

V oceni za »vojno krožno dirko po Italiji« vodila je Madžari ponovno okrepljene.

Dolgo časa in s precejšnjo razliko pred drugimi so se v vodstvu izmenjavalni Chiappini, Desestefanis in Favallia. Kasneje pa jih je dohitela še sestorica drugih in v zadnji tretjini se je razvijala ogorčena borba za mesta. Sedem dirkačev je pripeljalo na dirkališče skoraj istočasno. Razvrstili so se tako:

1. Osvaldo Bailo iz Favallia, 2. O. Bizzzi iz Livorno, 3. P. Chiappini iz Rome, 4. F. Coppi iz Castellane, 5. S. Cavassesi iz Gorie, 6. P. Favalli iz Sorcesina.

Cetrti. V oceni za »vojno krožno dirko po Italiji« vodila je Madžari ponovno okrepljene.

Dolgo časa in s precejšnjo razliko pred drugimi so se v vodstvu izmenjavalni Chiappini, Desestefanis in Favallia. Kasneje pa jih je dohitela še sestorica drugih in v zadnji tretjini se je razvijala ogorčena borba za mesta. Sedem dirkačev je pripeljalo na dirkališče skoraj istočasno. Razvrstili so se tako:

1. Osvaldo Bailo iz Favallia, 2. O. Bizzzi iz Livorno, 3. P. Chiappini iz Rome, 4. F. Coppi iz Castellane, 5. S. Cavassesi iz Gorie, 6. P. Favalli iz Sorcesina.

Cetrti. V oceni za »vojno krožno dirko po Italiji« vodila je Madžari ponovno okrepljene.

Dolgo časa in s precejšnjo razliko pred drugimi so se v vodstvu izmenjavalni Chiappini, Desestefanis in Favallia. Kasneje pa jih je dohitela še sestorica drugih in v zadnji tretjini se je razvijala ogorčena borba za mesta. Sedem dirkačev je pripeljalo na dirkališče skoraj istočasno. Razvrstili so se tako:

1. Osvaldo Bailo iz Favallia, 2. O. Bizzzi iz Livorno, 3. P. Chiappini iz Rome, 4. F. Coppi iz Castellane, 5. S. Cavassesi iz Gorie, 6. P. Favalli iz Sorcesina.

Cetrti. V oceni za »vojno krožno dirko po Italiji« vodila je Madžari ponovno okrepljene.

Dolgo časa in s precejšnjo razliko pred drugimi so se v vodstvu izmenjavalni Chiappini, Desestefanis in Favallia. Kasneje pa jih je dohitela še sestorica drugih in v zadnji tretjini se je razvijala ogorčena borba za mesta. Sedem dirkačev je pripeljalo na dirkališče skoraj istočasno. Razvrstili so se tako:

1. Osvaldo Bailo iz Favallia, 2. O. Bizzzi iz Livorno, 3. P. Chiappini iz Rome, 4. F. Coppi iz Castellane, 5. S. Cavassesi iz Gorie, 6. P. Favalli iz Sorcesina.

Cetrti. V oceni za »vojno krožno dirko po Italiji« vodila je Madžari ponovno okrepljene.

Divjačina in letošnja zima

Poleg hudega mraza so pokončali mnogo divjadi tudi divji loveci z zankami

Trebnje, 5. aprila
Loveci in prijatelji prirode z letošnjo zimo, ki je bila za divjad zelo neugodna, niso zadovoljni. Dočim smo druga leta bili navajeni slišati ali citati o boleznih in drugih nezgodah, ki so napadle ali doleteli v hudi zimskih dnevih divjačino, pripovedujejo loveci, da to zimo med divjačino bolezni ni bilo, pač pa so ogromno škodo v dolenskih loviščih napravili divji lovezanjkarji, ponekod pa tudi podljivani psi, ki se letos v velikem številu klatijo po vsej Dolenski. Ker to zimo do odstrela divjačine ni prislo, in je bila s te strani divjad pred loveci varna, je bilo pričakovati, da si bo letos divjad opomogla in okreplila in, da bodo skoro že izpraznjena dolenska lovišča na novo ozivele. Pa se pričakovanje lovecev ni uresničilo in so lovišča danes bolj prazna kot kdajkoli. Izredno huda zima, ki je ugonobila zlasti mnogo zajev, lovičanžkarji, ki so poleg zajčjega rodu unišili tudi mnogo lisič in srnjadi in tolpe prostih psov, ki so živel le od divjačine, so dodobra razredili že itak rediko divjačino v dolenskih loviščih.

Lansko jesen in zimo so divji loveci ugnobili zlasti mnogo srn in srnjakov ne glede na spol. Z jeseni ali pozimi uničeno srno se navadno ugnobi tri do pet komadov srnjadi: mrtva je mati srna, ki je oplojena v juliju ali avgustu. Ce je huda zima, sta izgubljena tudi mladiča prejšnjega leta ker ne moreta preživeti zime brez materinega vodstva. Pravi loveci od leta do leta bolj opuščajo jesenski odstrel srnjadi, posebno samice in posvečajo večjo pozornost zalazu v klicanju srnjaka, ki ga streljajo s kroglo. Plemenita tekma za lovski trofeje, ki v splošnem srnjadi ne uničuje! Ker pa radi razmer lov sploh ni bil mogič, je bilo pričakovati, da se bo lani srnadi v naših loviščih razmnožila in okreplila.

Tudi za liske so zdaj časi neugodni. Dragoceno lisičje krzno je zapeljalo mnoge in so tvegali vse, da se jih je divji lov izplačal. Poleg zank so se divji loveci posluževali zlasti strupa. Volkovi, ki so najhujši sovražniki naše divjadi, so te zimo niso nikjer pojivali. Pač pa so jih tu in tam nadomeščali njihovi daljni sorodniki volčjaki in razni drugi podljivani psi.

Tudi o medvedih in divjih prašičih to zimo nismo niti sišali. Spominjam pa se še, ko je v dolenskih gozdovih začel medved, v hudi zimah pa so se k nam že večkrat pričitali divji prašiči. Prihod divjih prašičev v trebanjska lovišča ponujajo posebno naši loveci, ki so jih zamaš zaledovali — pomnijo jih pa tudi naši fantje, ki so imeli ved sreče kot loveci in so tedaj

Končno mi je izkušeni dolenski lovec pri razgovoru o stanju dolenskih lovišč in o staležu divjadi, poljske in gozdne perjadi po letošnji hudi zimi, izrazil upanje, da nam bosta letošnja pomlad in poletje bolj naklonjeni v prirodi, kakor nam je bila zima.

DNEVNE VESTI

— Visoko Italijansko odlikovanje dveh hrvaških ministrov. Za obletnico ustanovitve organizacije »Fasci di Combattimenti« je pribredil italijanski poslanik v Zagrebu svečan sprejem, ki so mu prisostvovali zastopniki hrvaške vlade na čelu z maršalom Kvaternikom in zunanjim ministrom dr. Lorkovićem, vsi v Zagrebu akreditirani diplomatski zastopniki ter visoki predstavniki civilnih in vojaških oblasti. Ob tej priliki je izročil Italijanec — poslanik hrvaškemu zunanjemu ministru dr. Lorkoviću in finančnemu ministru dr. Kozaku visoki italijanski odlikovanji — veleki križe Italijanske krone.

— Iz »Službenega listka«. Službeni list za ljubljansko pokrajino št. 27 z dne 4. aprila 1942-XX E. F. objavlja določila za skladitvena pooblastila nemških izselnikov nadzorstvo nad napravami in obratovanjem občinskega tramvajskega podjetja v Ljubljani ter razglas o zamenjavi železniških tovornih listov za notranji (lokalki) promet stare emisije.

— V Milenu je vzbudila veliko pozornost arretacija inž. G. Luzzatta ter E. Luzzatta v zvezi z odritjem velike cariske afere; zaplenjene so bile ogromne vsote denarja, ki so bile nakopičile kot posledica pogubnega tajnega delovanja.

— Institut romanskih študijev v Romi je dobit sprič uspešnih znanstvenih raziskovanj na temi romanistike vzdvezen Kraljevega instituta romanskih študijev.

— Predstavnika »Ufca« v Romi. V Romo sta prispevali predsednik »Ufca« dr. L. Klitsch in dr. Schulz, ravnatelj zunanjega oddelka »Ufca«. Ogledala sta si kinematografske ustanove Quadrara in bosta prisostvovali snemanju mednarodne filmske družbe, ki bo od 7. do 10. t. m.

— Razburljivi dogodek se je pripetil v ulici Bonito v Napoliju. Mlada žena je bila v dramatičnem razgovoru s 25letnim Josipom Moccio iz Afragole. Sredi razgovora je mlada žena nenadoma potegnila iz torbice samokres in sprožila proti Mocciju, ki je obležal ves krvav in negiven. Žena, ki se piše Rosa Vitale, je izpovedala, da je pred dvema letoma spoznala mladega dijaka Moccija, ki jo je bila zapejel z obljubo, da bo poroci, vendar pa obljube ni izpolnil.

— Univerzitetni botanični tečaji. Na pobudo poljedelskega in gozdnega ministra bodo na kraljevih univerzah v Bolgari, Cataniji, Firenzi, Napoliju, Parmi, Perugii in Romi ustanovljeni posebni botanični tečaji. Absolutni teh tečajev bodo lahko deležni diplome, ki jih bo usposabljala za gojitev in prodajo zdravilnih rastlin ter zelišč.

— Očeta je rešil pred pobesnanim bikom. V Villanovi del Ghebbo je pobesni bik navali na poljedelca A. Megetta in ga suni z rogmi. V hipu, ko se je pripravil bik na nov napad, pa je priskočil Megettu in ter udaril bika s palico s takšno silo po nosu, da je bik odjenjal in da je lahko rešil že hudo poškodovanega očeta. Bika so nato zvezali in ukrotili.

— Značilni kolikšni rojstev v zadnjem petletju. Agit nam je postal grafični prikaz razvoja rojstev, kakor so bila naznavana v zadnjem petletju v nekaterih državah, ki so zapletene v sedanjo svetovno borbo. Iz tega prikaza izhaja, da je imela največjo število rojstev v tem razdobju Japonska (natalitetni kolikšnik 29,1), Križi sledijo Italija (23,2), Nemčija (19,3), Združene države Amerike (17,1), Anglija (15,2) in Francija (14,4).

zverine pobili s cepli in kol. Vsa dolina se je takrat oddahnila pred »nevarenostjo«, ljude so bili fantom, ki so jih redili pred divjimi zverinami, hvaležni. Ce bo usoda medvedu in divjemu prasiču še nadalje tako naklonjen, kakor doslej, bomo slišali in čitali tudi v bodoče brčas ře kakšno zanimivo zgodbico iz življenja kosmatinca in ščetinjarja, živečega po notranjskih in dolenskih gozdovih.

Tudi poljska perjad, ki je bila divjina od vremenskih prilik, je bila letošnja zima zelo prizadeta. Jerebice so letos težko preživile in so bile odvisne od cloveške podpore. V hudi zimi, ko je mnogo snega je treba jerebice krmiti. Kakor hitro pa opazijo ujede in roparice zbiranje gladne perjadi, se priklatio na krmilšče in uničo večji del krmiljenje. Ce je pa zima ugodna, se jerebice so zbirajo v vedej jate in niso vidne tako kot v hudi zimi. Se-stradane jerebice pa so vedkrat tudi plen vrani in celo srak. Zelo škodljive so poljski perjadi tudi mokre pomladi. Ugoden za jerebici rod pa je letošnji pomladni hlad ki zadržuje hitro rast detelje, v kateri jerebice najraje gnezdi. Ker se ravno med košno detelje izvali največ jerebic je zelo važno: ali je košna detelje zgodnja ali pozna. Ce je rast detelje pomladi nekoliko zadržana in košna pozna, se jerebice izval: ce je pa košna detelje zgodnja je večina jerebice uničena.

Boljše so preživile letos gozdni jerebi in divji petelin, ki so precej utrjeni in tako že zelo odvisni od vremena. Kljub temu pa zatrjujejo loveci, da je letošnja huda zima uničila precej gozdne perjadi.

Da se krči rod naših lepih gozdnih preživalcev pa ni krivo samo neugodno vreme in tudi ne loveci, med katerimi zelo zmaguje lepotna priroda nad lovsko strastjo in so od leta do leta bolj opuščali rekordnerto na res lepem lovnu na gozdno perjad.

— Iz njih se neusmiljeno trebi tudi podlesje, ki nudi gozdnim preživalcem zavjetje in hrano. Mnenja, ali je odstranjevanje podlesja in grmljevanja za gozdove koristno in celo neobhodno potrebno, so celo med gozdarskimi strokovnjaki precej različna. V gozdovih brez podlesja, trdijo loveci, pa tudi gozdni jerebi ne ostanijo.

Končno mi je izkušeni dolenski lovec pri razgovoru o stanju dolenskih lovišč in o staležu divjadi, poljske in gozdne perjadi po letošnji hudi zimi, izrazil upanje, da nam bosta letošnja pomlad in poletje bolj naklonjeni v prirodi, kakor nam je bila zima.

UKREPI ZA ZAŠČITO, POMOČ IN VZGOJA GLUHONEMIH.

Med socialnimi vprašanjimi, ki jim Vlada posveča svojo posebno pozornost, je omenjeno vredno zlasti vprašanje zaščite in vzgoje gluhenemih. Nekatere zakoni iz prejšnjih let je bilo določeno, da so obvezane k zaščiti in vzgoji gluhenemih predvsem pokrajinske uprave. Enako dolžnost so pokrajinske uprave prevzete tudi glede slepcov, v kolikor seveda za obojne ne skrbijo razna društva in samoupravne institucije. Sedaj je Vlada o teh vprašanjih ponovno razpravljala, in kmalu bodo izdati novi ukripi, ki bodo ustavljali dva zavoda, in sicer Državno združenje za zaščito in pomoč odraslimi gluhenemim in Državno zvezo vzgojnih zavodov in delavnice za gluheneme. Na ta način bo delo pokrajincu uspešno dopolnjeno.

— Uspehi bančnega zavoda »Banco di Roma«. V minulem proračunskem razdoblju je »Banco di Roma« tako povečalo svoj uspešno delavost, da s svojimi uspehi nima primeri v prejšnjih letih. Kaže se to predvsem v gibjanju hranilnih vlog in vlog na tekočih računih. Te vioge so se lani dvignile za 1.900.000.000 lir. Tako je banki sedaj zaupanih nad 7.000.000.000 lir. Denesek, ki ga je »Banco di Roma« prispeval k razpisom zadnjih dveh emisij začasnih bonov, cenično na 3.400.000.000 lir.

— Iz trgovinskega registra. Volta, družba z omejeno zavedo, tovarna elektrotehničnega materiala v Ljubljani: prokura se je podevala Lajovicu Milivoju ml., zasebnemu uradniku v Ljubljani v polinem obsegu za samostojno zastopstvo.

— Nemški optanti iz Ljubljane. Za predstitev v Nemčiji so zaprosili na pollagi italijansko nemške sporazume z dne 20. oktobra 1941-XIX: Janeschitz Jozer, Tratnik Jožef por. Janeschitz ter njuni otroci Magdalena, Jožef in Demeter. Jakob Sofija, Schlechan Frieda, Golebovski Roman, Golebovski Stanislava in Golebovski Jožef, Košiček Marija, Puschmann Ernest, Strzelbe Ide por. Puschmann ter njuna otroka Horst in Edeltraud.

— Izpremembre v hrvatski upravi. V hrvatski upravi so bile izvršene zadnje ča- večje notranje izpremembre. Prameščenih je bilo več velikih županov. Večina zupanov Karlovec in Petrinje sta bila odpokljana v notranje ministrstvo. Tudi Banja Luka je dobila novega velikega župana.

— Zamenjava železniških tovornih listov za notranji promet stare emisije. Na osnovi uredbe o prevozu potnikov prti-je in robe na železnicah, veljavne od 1. oktobra 1940, priloga IV, § 6, so s 1. januarjem 1942-XX prenehali veljati železniški tovorni listi za notranji promet, ki so bili izdati na osnovi železniške prometne uredbe z dne 1. oktobra 1925, ki je prenehala veljati 1. oktobra 1940. Ker so se v smislu uvodnega navedene uredbe založili novi tovorni listi in sicer z italijansko-slovenskim besedilom, se odreja zamenjava starih železniških tovornih listov za notranji promet. Zamenjavo bodo izvrševali pristojne krajevne davčne uprave do vključno 30. aprila. Razlike na takšnih in nabavnih cenah se morajo plačati takoj pri zamenjavi. Po 30. aprili izgube dodeljanji železniški tovorni listi za notranji promet vsako vrednost in večino.

— Izloge žita na Hrvatskem pod stroge kontrole. Da se zagotovi prehrana prebivalstva do nove žete, je hrvatski trgovinski minister prepovedal prodajo vseh vrst žita in proizvodov iz njega. Izključno razpolaganje z vsemi začlogimi žita je pridržano centrali za upravljanje z žitom v Za-

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 18. in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA • TELEFON 22-41

Odloten izbran film po srami Zellerjevi operi:

Ptičar

Nata Harrel - Theo Lingen - Hans Moser - Leo Slezak

KINO UNION • TELEFON 22-21

velemejstrovskih sovjetskih razpravljač zgodnj Charles Laughton-ov film:

Na ulici velemejstva

glasovit glas Charles Laughton in Vivien Leigh

KINO SLOGA • TELEFON 27-39

Napovedni romanistični postovoljnik po fantastičnem romanu Emilia Salgari

Malajski pirat

Massimo Girotti, Camillo Pilotto, Clara Calamai Film in najboljšo publiko! — Premiera v soboto

— Gospodarsko življenje v Goriziji ter okolici se razvedeva v sledenem poročilu anagrafskega urada, ki se nanaša na sprejem v trgovini v preteklem mesecu: Na novo je bilo vpisanih 22 tvrdk, sprememb so bile izvršene pri 23 tvrdkah, črtanih pa jih je bilo iz registrira 21.

— Ljudske gibanje v Goriziji izkazuje za Veliko soboto 3 smrtna primere in 2 rojstva.

— Smrt pod kolesjem traktorja. Po ulici Piazza v Ferrari je vozil traktor, ki ga je vodil 26letni vozač Vittorino Marzola. Na traktorju je bil tudi 17letni Olao Sofratti. Ko se je hotel Marzola izogniti dve ma kolesarjem, je z naglim okretom zavojil na drugo stran. Zaradi nesnadnega okreta pa je O. Sofratti izgubil ravnotežje ter omahnil na tla. Priletel je pod kolesje traktorja, ki je presekalo njegovo truplo. Nesrečni mladenič je bil pri priči mrtv.

— 52 glob zaradi nepravljivjenega letanja zita. V Viareggiju je bila izrečena denarna kazen proti 52 posetnikom iz frakije Fibbiale di Camaiore: skupna globla presegala vsotno 25.000 lir. Minar Guglielmo Andreini bo moral plačati globlo 6000 lir, ker je mlej večje količine žita in koruze, ne da bi zabeležil mlečne količine v predpisani knjigah.

— Ustaška mladina je prva poklicana

Poglavnik dr. Pavelić je sprejel v posvetni prizorišču s velikim uspehom Sardoujevo komedijo »Razporočimo sek.« V dvorani Politeama Rossetti pa uprizorja na podobno pokrajinsko Dopolavoro Puccinijev »Tosco«. Direktor nemške akademije prof. dr. Brahmstvo je predaval o nemškem pesniku Rudolfu Bindingu.

— V Triestu je prispel podpredstnik poglavnik dr. Pavelić na srečišču s velikim številom občinstva. Pred izbranim občinstvom je predaval o temi: Zmagal bo, kdor hoče zmagati. Predavanje so se udeležili tudi številni odličniki s prefektom Tamburinom ter federalom dr. Pivo na čelu.

— Nenadna smrt sredi mehta. Po Caraccioli ulici v Triestu je šel po opravkih umetniški skupino Sciaibero. V nedeljo ob 15. je imenovana skupina priredila zanimivo brezplačno predstavo za dopolavoriste. Prireditev je uspela in je dopolavoristem, ki so z vso pozornostjo sledili izvajajočim igralcem in igralkam in so v polni meri prisli na svoj račun.

— Nesreča na Donavi pri Beogradu. Četrtek dopoldne se je pripetila pri izlivu Save v Donavo težka nesreča. Partnik »Tomashev«, last parobrodne družbe Makarić, je bil napačno natovoren tako, da tovor na krovu je padel v vodo. Tudi več potnikov je padlo čez

Malo zanimive zgodovine o naših mitnicih

Od „dacarske“ do današnje trošarske službe — Zaprtje in odprtje užitniške ozemlje

Ljubljana, 7. aprila
Kakor je staro pobiranje užitnine, tako je tudi že tradicija, da ljudje gledajo na službo, ki jo dandas imenujemo trošarsko. Vendar dandas prodira vedno bolj spoznanje, da ni tako velika nesreča vse, kar je v zvezi z »mitnino« in da trošarina in uvoznila lajeti mestu največje dohodke, ki bi jih težko našli kje druge. Mesta ne morejo živeti brez trošarine, saj bi sicer morala zvišati svoje davčne tako, da bi jih meščan: več ne zmogli.

Užitnino so poznali že v 14 stoletju

Užitnino so poznali že v 14. stoletju in nikakor ni »zajedba moderne dobe. V 20. stoletju pa so poznali užitnino kot državljavek, a sčasom je izgubila ta značaj, ker so pobiranje začeli oddajati v zakup. Pobiranje užitnine je bilo prepričeno včasih začasno stanovom, občinam ali, tudi zasebnikom, včasih pa tudi trajno. Trošarina je novo ime za užitnino; ne gre torej za novodavčino. Užitnina se po italijanski imenuje dazio, kar pomeni davek ali dajatev. O tem imena zahaja beseda dac, iz nje pa dacet. Prav v tistih časih ko je bilo pobiranje užitnine oddano v zakup, so jo ljudje posebno zasovržali. Tedaj niso gledali na njo več kakor na davčino, zlasti, če jo je pobiral zasebnik. V zakupu so gledali izkorisitev celo v čast so steli, če so pretentali dacetje ter se jima izmužili v mestu, ne da bi plačali užitnino. Užitniški pazniki so opravljali zelo težko službo, bili so neke vrste graničarji. Zato je danes razumljivo, da niso bili posebno vladni ter ljubezni možje. Zlasti niso mogli prizanati svojim nasprotnikom, tihotepčenim, ki so bili vedno pripravljeni jim škodovati.

Užitinski patent

Sčasom so seveda sprevidele tudi oblasti, da ima pobiranje užitnine nekatere pomembljivosti in vedno bolj se je uveljavljalo stremljenje, da bi užitnino postala prava državna davčina. V Avstriji je bil leta 1829. izdan tako zvan užitinski patent, splošni užitniški zakon, ki je razveljavil dotedanje običaje ter predpise Hkrat, so bile odpravljene dotelej javne razlike užitniškega dajatve ali naklade in bude zdržane s splošno užitnino. Zakon je predpisal območja užitniškega ozemlja po užitniškem sistemu lombardsko-benčanske kraljevine; dežela je bila po teh predpisih odprt užitniško ozemlje, mesto pa zaprt. Razlika med odprtjem in zaprtim ozemljem je bila v tem, da je bil v zaprtih mestih zavezani placišču uvozne uvoz užitniških predmetov, v odprtih ozemljih pa je nastopila dolžnost plačevanja šele, ko je prišlo z užitniškim predmetom do sprememb v gospodarskem prometu, to se pravi, ko so ga začeli porabljati (zakol, točenje, vkletenje itd.). Vedeti pa moramo tudi, da so v mestih spadali med užitniške predmete številnejši predmeti kakor na deželi.

Kaj vse je spadalo pod užitnino

Videli smo torej, da so užitnino morali plačevati v tistih časih tudi na deželi, na takoj zvanem odprtju užitniškem ozemljem, če so užitniške predmete sami porabili. Tako so morali plačevati užitnino na vse vrste alkoholnih pijač, živine in mesu. V zaprtih mestih so pa razen tega plačevali užitnino na živila, kakor perutnino, divjačino, ribi, žito, fino zelenjavjo, sadje, maslo in druge mlečne izdelke, jajca, olje, mast, pa tudi na živilsko krmno in kurjava. Tudi po izdaji užitniškega patenteta je država oddajala pobiranje užitnine v zakup. Občine so imeli prvenstveno pravico do zakupa. Ce občine niso hotele prevzeti pobiranja užitnine, so jo lahko prevzeli tudi zasebniki. Zakupne pogodbe so trajale do treh let, najmanj pa leto dni. Zakupnino je bilo treba plačevati v četrletnih obrokih. Pobiranje užitnine so radi prevzemali v zakup podjetni zasebniki, kar je bilo nadavno zelo donosno podjetje.

Ljubljanska občina začela pobirati užitnino l. 1884

Ljubljanska občina je prvič prevzela v zakup pobiranje užitnine v noči med 31. decembrom leta 1883. in 1. januarjem 1884. Prihodnje leto bo torej minilo 60 let ljubljanske meste državarske (zdaj trošarske) službe. Čudno je, da občina ni prevzela pobiranja užitnine že prej v zakup. Prejšnje čase so bili zakupniki državne užitnine v Ljubljani zasebniki in zgodovinski viri nam pravijo, da sta Žiga Schwarz in Bärenfeld, ki sta pobirala užitnino, preden je začela pobirati

mestna občina grdo izkorisčala svoje uslužbence. Kako nepričljivena je bila mitnina v starih časih, ko so jo pobirali zasebnik, nam priča dovolj zgodovinski naskok Izancev na mitnico na Žabjučku. Ko je ljubljanska občina uredila pobiranje užitnine, je bilo na glavnih dohodih v mestu 7 državnih mitnic, k. so jih imenovali linijske urade. Razen tega so imeli še 2 ekspozituri. Linijski uradi so bili: na Tržaški, Kočiški, in Dunajski (Bavarški dvor) cesti, v Kravji dolini (Možina na poznejši Vidovščinski cesti), pri Sarabonu ob začetku Zaloške ceste, na Poljanah pri Hradeckem mostu, ob karloškem mostu v Trnovem. Pri drugih dohodih in cestnih križiščih so bile postavljene čuvajnice. Linijski uradi so bili v najeti prostorih na zakupu k: so moral: plačevati, najemnino. Prvo poslopje za linijski urad je mestna občina sezidal leta 1908. na Kočiški cesti, na kraju, kjer zdaj stoji Delavški dom. Leta 1910. so pa sezidal mitnico na Dolenjski cesti. Tako je Ljubljana sčasom dobila svoje mitnice, ki se zdaj stope. Ko so bile v mestno občino vključene okoliške občine, so moral: postaviti nešteto čuvajnic ob novi mestni meji, stare čuvajnice ob starji meji pa poslej služijo drugim namenom. po večini so v njih trafi.

Odkod ime »blajtar«

Uslužbence užitniškega zakupa še vedno imenujemo mitnici. — Dandas večina ljudi ne ve več, kaj pomeni beseda blajtar. — Nastala je iz tujiske Begleiter (spremljevalec). Mitnici so namečki spremplji voznike s tranzitnim blagom od mitnice do mitnice. Tudi dandas morajo mitnici pogosto sprempljati voznike, ki vozijo trošarini, podvrženo oblogo. Mitnici, ki opravljajo težko in odgovorno službo, nedvomno zaslužijo tudi primerno stanovanje. Lahko trdimo, da je njihova velika posredna zasluga, da ima mesto primerne dohodke, trošarski uslužbenci so v službi interesov vsega mesta. — V začetku mestnih užitniških uslužbencov ni mogel nihče zavidiati. — Njihove službenne razmere niso bile dolgo urejene. — Prejemale so skromne plače in niso uživali nobenih drugih posebnih pravic, n. pr. niso imeli pravice do dopusta. Prav tako ni bila zajamčena nji-

nova starostna preskrba, zato so pa nadavno ostali v službi do popolne onemogočnosti ali smrti. Kako naporna je bila njihova služba, preden je užitnino prevzela v zakup mestna občina, sprevredno že iz tega, da je delovni čas trajal 36 ur. prosti so pa bili samo po 12 ur. Pozneje, ko je začela užitnino pobirati ljubljanska občina, je bil uveden 24 ur trajajoči delovni čas s počitkom po 12 ur. Službenega razmerja uslužbencev užitniškega zakupa so se pravilno izboljšale šele po 25 letih, odkar je mestna občina prevzela užitnino v zakup. Ce bo kdaj pisal o zgodovini naših mitnic ne bo smel pozabiti, da so užitniški pazniki v starih časih mnogo pretrpeli. Na to se navadno ne spominjo tisti, ki gledajo na mitnicanje le kot osvraženega »blajtarja«. V starih časih v mitnicah ni bilo peči. Mitnici, ki so bili v službi vse noči brez spanja, so prezevali v mitnicah in na prostem. Meščani so se žudili, ko so jih srečevali oblecene v kožuhe. Mitnici so si pa moral: tedaj sami kupovati kožuhe. Šele pozneje, ko je bila užitnina v zakupu mesta, so postavili v mitnici peči.

Uprava premoženja užitniškega zakupa

V začetku interesov mestne občine je bil pri užitniškem zakupu uveden direktorij, ki so ga sestavljajo: župan kot predsednik, trije občinski svetniki, in ravnatelj mestnega užitniškega zakupa. Direktorij zakupa je imel skoraj neomejeno vooblačila. — Do leta 1896. je bilo vodstvo užitniškega zakupa poverjeno vodji, pozneje pa mestni centralni urad užitniškega zakupa dobil upravno ravnateljstvo na celu z ravnateljem. Pobirali niso le državne užitnine z 20% doklado in dejelne in občinske doklade na alkohol, temveč tudi tehtarino, mestarino, tlakarino in sejmarino. Poslovanje na linijah so predpisovala navodila za osebje mestnega užitniškega zakupa ljubljanskega, vse druge naredbe in navodila so pa uslužbencu prejemali ustno.

Nekatere druge zanimivosti in značilnosti poslovanja dohodarskega urada, ki se zdaj imenuje trošarski oddelek, bomo opisali še ob drugi priliki.

Evropa bo preskrbljena z jajci

Smotrena organizacija in pospeševanje perutninarstva v bivši Poljski

Bivša Poljska je bila vključena v nemško gospodarsko desetletko. Po novih načilih so organizirano na tem prostranem ozemljiju tudi perutninarnstvo in ribogostvo. Bivša Poljska naj postane eden največjih izvoznikov perutnine, jajc in slakovodnih rib v Evropi. Ze prej je igral izvoz perutnine in jajc v poljskem gospodarskem važno vilogo. Poleg Holandske in Danske je bila bivša Poljska največji dobavitelj v Evropi, v pogledu gosi pa spon način. Malone vsa trgovina s perutnino in jajci je pa bila v židovskih rokah. Organizacije, ki bi vodila to važno panogo narodnega gospodarstva in skrbela za njeno povzročilo, sploh ni bilo.

V vsej bivši Poljski so imeli samo tri hladilnice. Ono v Gdinji so bili zgradi na Američan in nji se je hladilo večinoma v Anglijo namenjeno izvozno blago. Druga hladilnica je bila v Varšavi, tretja manjša pa v Kielcu. Po ustanovitvi Generalnega gubernementa je perutninarnstvo bivše Poljske močno nazadovalo, ker so bile velike pokrajine priključene Prusiji. Pozneje je bila po Galiciji zoper priključena Generalnemu gubernementu in s tem se je položaj glede perutninarnstva znatno zboljšal. Nemška uprava je tako organizirala reje kokoši, rac in gosi na široki podlagi. Posebna pozornost je bila pri tem posvečena pridobivanju jajc. Zboljšane so bile pasme v prebivalstvu, je bilo do zelo najprimernejšo perutnino. To prizadevanje je obrodilo že bogate sadove, posebno z ustanovitvijo velikih perutninarnih farm in valnic. Ze lani se je povečalo število pridobiljenih jajc za 30% in bilo je za dobrih 100.000.000 večje kakor predlanški. Poleg tega so bile pa zaloge povečane za dobrih 50%. Nad 100 milijonov jajc je bilo pa lani iz bivše Poljske porabljeno več v Nemčiji kakor predlanškim.

V raznih večjih poljskih mestih so bile izkopane ogromne apnenčaste jame, v katerih se hrani mnogo milijonov jajc. Ustanovljenih je bilo tudi več zaznamovalnic, kjer se jajca označujejo. Samo ena zaznamovalnica v varšavskem okrožju je opernila lani z žigom 60.000.000 jajc. V istem okrožju pa je ena zaznamovalnica. Med njimi pa stoji 2.68 zbiralnic, ki imajo 1000 zbiralcev jajc. To je samo v varšavskem okrožju. Dobro je organizirano tudi razdeljevanje, ki je razdeljeno na večike, srednjine in male razdeljevalnice. Cilj vsega tega prizadevanja je izpremeniti bivše Poljsko v prihodnjih letih v veliko skladisje jajc, iz katerega se bo zlagala po potrebi vsa Evropa.

Velikoga pomena je tudi obnova in povzdriga perutninarnstva. V Radomu, Kielcu in Tomaszovu so bile ustavljene velike farme, kjer rede in pitajo perutnino. Samo gosi pitajo tu nad 50.000. V varšavskem okrožju imajo tudi veliko farmo, kjer redne poleg 100.000 gosi 12 do 15.000 rac in 200.000 do 300.000 kokoši. V kmetijsko zelo močno razvitenem okrožju Lublin so uspešno tudi zelo zadovoljivi. Količina pitanje perutnino se je povečala lani že za 60%.

Po vojni proti bivši Poljski se je lotila nemška uprava tudi ribolovstva. Vsi ribogosti in ribiči so bili organizirani v enoto zvezo, ki je podrejena centralni ribarski upravi. Obnovljenih in deloma na novo ustanovljenih je bilo več ribogojnic in valnic. Namen teh ukrepov je bil v prvi vrsti povečati ribji zarod. Velik del vzhodno nemških ribičev se s tem preživlja. Večik del v Generalnem gubernementu izloženih morskih postrijevali jajci, ki so bili v obalni Vzhodnega morja.

PREPROSTO!

— Prva človeka sta bila torej sama na svetu. Kaj bi storil ti, Tome, če bi bil sam na svetu.

— Šel bi v Novo mesto, kjer imam tetovo.

In vsej debel se je v ozadju lesketalo morje. Črički so peli na vse pretege.

Roy je stekel po terasi tja do hišnega vogala. Na tisti strani ni bilo nikjer steze; neobdelano ozemlje se je izgubljalo na pobočju med skalnimi volvanji. S te strani se je bil moral nevabljeni gost priplaziti na teraso.

Roy se je naglo vrnil v hišo, zaklenil vrata, jih zavaroval z verigo in planil proti kuhinji, ki je bila na zadnji strani. Pogledal je skozi vsako okno po sebe: nikjer ničesar. Vzpel se je v prvo nadstropje in prisluhnjal pri Jožefovih vratah, toda slišal ni druga kakor njegovo mirno dihanje.

Mladi človek se je tedaj vrnil v svojo sobo, si natuknil domačo haljo in se prepričal, da so toksi biseri in listnica še na svojem mestu pod blazino.

Baš jih je spravljal v žep domače halje, ko mu je z morske strani udaril na uho neobičajen zvok: slabotno hrljenje oddaljujočega se motornega čolna.

Skodel je k oknu, toda skozi pinijevje je videl samo pretrgane brazde na vodni gladini.

Oddaljeno hrljenje je počasi zamrlo in utihnilo.

Rahli valčki so tisto šumé oplakovali nevidivo perščino; pod pinijevci, čarobno sanjočimi v luninem svitu, so prepevali črščiki. Čudež sredozemske zarije, prelivanje nežnih otenkov na nebnu in morju, daljava, ki se bolj in bolj poglabljala, čedalje očitnejša jasnost morskega obzora, vse ti pojavi nastopajočega jutra so našli Roya še vedno pri oknu, arditno

čuječega, dasi so ga skelele zabrekle oči.

Terasa je bila poplavljena od mesečine, in izza pi-

terajujo Jozip Zupančič — Za Narodno tiskarno Fran Jeran — Za inšeratni del lista: Ljubomir Volčič — Vsi v Ljubljani

Tretjič umrl in oživel

Ro voj Danksi je vzbudila veliko pozornost smrt 1.900 m visokega in 112 kg težkega Danca z nekoga mesteca na otoku. Bilo je pred petimi leti, ko so našli tega moza, ki je dolgo vrsto let vodil občinsko godbo, »mrtvega« na cesti. Njegov truplo so položili v krsto. Par ur, preden bi ga moral: pokopati, pa se je mrtvec zbrudil in prestrelil vse, ki so bili pri njegovi krsti.

Lani so našli zanimivega možakarja »mrtvega« v postelji. Oživel je mrtvec, ki je ravno niko znanec poveličeval pokojnikov vrline ni njegov nenavadni appetit.

In sedaj je 65 letni možakar, ki je znan kot velik ljubitelj lobre jedi v svetlega piva, tretjič umrl. Spet so ga položili na mrtvaskaški oder. Po dveh dneh pa je tretjič vstal na mrtvike, se dvignil v krst, skočil na tla, si pretegnil ude in si brž privoščil dansi prigrizek ter četrti vin. Pri tem ni niti ugnil spregovoril s svojima sinovoma, ki sta osupla strmela v tretjič oživega očeta.

Atatürkove mavzoleje

Komisija za oceno osnutkov Atatürkove mavzoleje je izbrala izmed 40 poslatih osnutkov tri. Kdo so njihovi avtorji ni znano. Po katerem osnutku bo mavzolej zgrajen, bo odločil ministriški predsednik. Za mavzolej je določila turška vlad 3 milijone boročnih turških funtov. Dva milijona bodo porabili za gradnjo samo, 1.000.000 pa za ureditev etnoloških nasadov okrog mavzoleja.

Ladja z 200 mrtvimi

Obrežni čuvaj v Substenteru ob portugalski obali je opazil kakš